

Rondetafel FinTech

Blok 1: Ontwikkelingen (13.00-13.50 uur); spreektekst Richard Wagenwakers (KPMG)

Impact van technologie zichtbaar in alle sectoren, ook de financiële sector

FinTech is een belangrijke ontwikkeling in de Financiële Sector met impact aan zowel de klant- als aanbodkant. Integratie van technologie in het dagelijks leven verandert de wijze waarop burgers, consumenten en werknemers acteren; hoe zij communiceren, leren, werken, consumeren en recreëren. Die technologische impact zien we in vrijwel alle sectoren terug, zij het steeds onder een andere naam. In Retail is het e-commerce, in educatie heet het Edutech, in de wereld van financiële dienstverlening noemen we het FinTech. Technologie die in eerste instantie gericht is op het nog beter invullen van de behoeften van de cliënten van financiële instellingen.

Nieuwe technologie-gedreven organisaties komen niet uit traditionele financiële wereld

De voornaamste effecten zien we in eerste instantie in het veld waar consumenten een grote rol spelen, zoals bij de retailbanken. Individuele consumenten krijgen de toegang tot technologie die het eenvoudiger, goedkoper of wellicht leuker maakt om te betalen, te sparen, te lenen of om hun rekening bij te houden. Vaak wordt dit aanbod gedaan door nieuwe, door technologie gedreven organisaties die niet hun oorsprong vinden in de traditionele financiële wereld, maar juist in de wereld van tech-startups. De dienstverlening die zij bieden richt zich vaak op de periferie van de waardeketen van banken, niet zozeer in de kern. FinTech spelers kennen over het algemeen geen 'balans' en 'kapitaalvereisten'. Ze bieden slechts een dienstverlening die goed inspeelt op veranderend consumentengedrag. Het houdt overigens niet op bij consumenten. Delen van de meer zakelijk gerichte financiële dienstverlening, denk aan vreemde valuta transacties, waarderingen en financiering, komen in het vizier van de FinTech spelers.

FinTech breiden activiteiten uit van bancaire- naar verzekeringsproducten

Deze ontwikkelingen lijken een majeure impact te hebben of krijgen op het businessmodel van de meer traditionele spelers. De nieuwe spelers richten zich in eerste instantie op de goed renderende activiteiten van de banken zoals het betalingsverkeer. In tweede instantie kunnen we ons voorstellen dat logische combinaties worden gemaakt van FinTech spelers die grotere activiteiten van de traditionele spelers kunnen overnemen zoals de activiteiten rondom fusies en overnames. En tenslotte zien we een mogelijkheid dat de FinTech spelers zich verbinden aan grote tech-spelers, die hen toegang bieden tot kapitaal en bankvergunningen (denk aan Google, Apple en Amazon). Waar zich tot nu toe de activiteiten van FinTech spelers met name richtten op de bancaire sector, zie we nu ook steeds meer activiteiten in de verzekeringsbranche.

Relevantie traditionele Nederlandse financiële instellingen neemt af

Al deze ontwikkelingen leiden ertoe dat de Nederlandse Financiële instellingen (natuurlijk ook buitenlandse) een afnemende relevantie zien in de markt. Hoewel de FS sector hiermee geen uitzondering vormt, is het wel van belang te beseffen dat de financiële sector een belangrijke is voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid en dat FinTech-bedrijven zeker niet alleen in Nederland worden opgestart. We zien bijvoorbeeld in Londen een bloeiende gemeenschap. Afgezien van het belang van de sector zelf is het ook zaak dat onze burgers en ondernemers toegang hebben tot de beste

middelen om de economie draaiend, relevant en concurrerend te houden. Een state-of-the-art financiële dienstverlening is daar een belangrijk onderdeel van.

Deze ontwikkelingen versnellen door de sterke opkomst van FinTech spelers

- Nieuwe spelers dagen de gevestigde orde uit als het gaat om **'digitale' klantbeleving**. We zien dat retail banken erg actief zijn met het versterken van klantgerichte digitale tools zoals de mobiele app en portals. De nieuwe uitdagers zetten ook de huidige spelers aan tot actie, met positief effect voor de consument.
- Technology en Financial Services zijn onlosmakelijk verbonden, FinTech spelers neigen meer naar IT bedrijven dan de typische Financial Service Providers uit het verleden. Het risicoprofiel verandert **de impact van data lekken** zou in sommige gevallen weleens groter kunnen zijn dan het kredietrisico. Dit betekent dat we de impact van dit ander type bedrijf meegenomen moet worden in de regels van de toezichthouder, de audits en algemene regelgeving. Het risico op data lekken zou in sommige gevallen weleens groter kunnen zijn dan het kredietrisico.
- **De mobiliteit van geld kan verhogen** door de opkomst van nieuwe waardeproposities en business modellen en door regelgeving zoals de Payment Service Directive (PSD 2 verplicht o.a. banken om toegang te geven tot rekeninginformatie aan derde partijen, met toestemming van de rekeninghouder mogen de derde betalingsaanbieders betaaltransacties initiëren). Bedrijven zoals Safened en SavingGlobal stellen consumenten in staat om spaargeld te verdelen over verschillende banken op basis van een hoogte deposito rente (met een telkens een limiet van 100.000 EURO om binnen de grenzen van het depositogarantiestelsel te blijven). Dit betekent dat retailbanken voor het eerst op Europese schaal gaan concurreren op basis van rentetarieven. Van 'digitale bank run' is nog lang geen sprake, maar door deze ontwikkelingen verhogen zeker de mobiliteit van spaargeld (een relatief goedkoop financieringsmiddel voor banken).
- Outsourcing van menselijk werk naar geautomatiseerde business rules, algoritmes en optimaliseren van de backoffice zijn interessante innovaties. Maar innovatie en technologische vooruitgang zijn geen synoniemen voor groei met een menselijke maat. FinTech en de adoptie van technologische vernieuwing door gevestigde spelers zullen **in toenemende mate banen van mensen vervangen**. Digitalisering en de golf van FinTech maar 'even' overslaan is geen optie, echter deze ontwikkelingen zullen een grote impact hebben op werknemers in de financiële sector.

Integratie nieuwe technologie en traditionele spelers niet eenvoudig

Het is daarom van belang dat we als Nederlandse samenleving deze ontwikkeling goed volgen. De financiële instellingen die wij spreken zijn zeker niet wars van samenwerking met FinTech-spelers. Wat we wel merken is soms een zekere onbekendheid inzake hoe om te gaan met deze ontwikkeling. De integratie van nieuwe technologie en de samenwerking met nieuwe spelers is in de huidige setting niet altijd eenvoudig. Financiële instellingen worstelen met grote legacy systemen, een groot personeelsbestand en strenge eisen ten aanzien van kapitaal, risicomangement en dergelijke.

Er is geen pasklare oplossing hiervoor, maar het faciliteren van een gedragen discussie tussen de 'oude' en nieuwe wereld is van groot belang voor de Nederlandse economie, ook buiten de financiële sector. Wij moeten de werelden aan elkaar koppelen en een gezamenlijk strijdplan maken om ook in de komende decennia een leidende economie te zijn.